

lobcově — ještě toto: V řízení, v němž konečně rozhodl nejvyšší správní soud nálezem ze dne 13. února 1919, domáhal se žalobce za svého nezletilého syna na obci chudinské podpory. Žadatelem byl tedy hoch zastoupený svým otcem, ne však tento osobně. Šlo pak o nárok odvozovaný z poměru osoby chudé, mající právo na zaopatření chudinské, k obci, k opatrování chudých z ohledů veřejných povinné, tedy o nárok prýšticí z práva veřejného. Zcela jiné povahy jest nárok nynější žalobou uplatňovaný. Žádáť otec od obce podle §u 1042 obč. zák. náhradu za to, že učinil ve prospěch svého syna náklad, jenž by byl dle zákonů o opatrování chudých přináležel obci. Žalobce nevystupuje tedy tentokrát za svého chudého syna, nýbrž svým jménem, jakožto osoba, která v té příčině k obci není v žádném poměru veřejnoprávním, nárok jeho jest proto nárokem, odvozovaným z ustanovení práva soukromého, o takovýchto nárocích rozhodovati přísluší však řádným soudům. Z toho jest patrné, že nelze mluvit ani o totožnosti nároku, ani o tom, že nárok, o který jde, byl žalobci již pravoplatně odepřen úřady správními. Tomu bylo by tak jen tehdy, kdyby nezletilý syn domáhal se žalobou na obci znovu chudinské podpory za dobu od 1. července do 31. prosince 1917. Zároveň však z toho, co uvedeno, též vyplývá, že žalobce v řízení správním označil nárok, tehdy ku platnosti přiváděný, správně jako nárok veřejnoprávní, a že si nikterak neodporuje, vymáhá-li nynější nárok pořadem práva. Konečně se připomíná, že, byť i rozhodnutí o tom, je-li obec povinna, dáti žalobci žádanou náhradu, záviselo na řešení otázky předchozí, zdaž obec podle předpisů zákona o opatrování chudých, tedy podle předpisů veřejnoprávních, byla vůči synovi povinna k tomu, co jeho otec dle svého tvrzení naň vynaložil — nemá to významu pro posouzení přípustnosti pořadu práva, ježto příslušnost soudní se řídí jen povahou sporného nároku, který však, jak vylíčeno, jest zde nárokem soukromoprávním — a také o dotčené předchozí otázce rázu práva veřejného soud procesní povolán jest rozhodovati (arg. § 190 c. ř. s. a contr.).

Čís. 432.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům (ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Lhůta §u 12 cit. zák. jest propadnou lhůtou práva hmotného.

Ustanovení procesních zákonů, dle nichž nečítají se do lhůt dny poštovní dopravy, neplatí pro lhůty práva hmotného.

(Rozh. ze dne 2. března 1920, R II 21/20.)

Příhlášky drobných pachtýřů, by byly jim přiznány pozemky do vlastnictví, došly okresního soudu sice dne 18. září 1919, vlastníka však teprve dne 19. září 1919. Na poštu byly podány dne 18. září 1919. Rekursní soud odmítl ku vlastníkově stížnosti přihlášky jako opožděné a nejvyšší soud usnesení jeho potvrdil z těchto

d ů v o d ů :

§ 12 zákona ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a n. stanoví imperativně, že všichni, kdož uplatniti hodlají své právo požadovací podle tohoto zákona, musí nejdéle do 12 neděl ode dne, kdy zákon tento nabyl působnosti, ohlásiti svůj nárok vlastníku pozemku a kromě toho příslušnému okresnímu soudu, § 14. citovaného zákona vyslovuje pak pro ten případ, že pachtýř nepřihlásil se ve lhůtě §u 12, jako právní následek, že pachtýř pozbývá požadovacího práva. Z citovaných ustanovení zákona je vidno, že výkon požadovacího práva jest předem vázán na určitou dobu, po jejímž marném uplynutí právo zaniká. Lhůta §u 12 má proto nepopíratelně ráz lhůty propadné (praeklusivní) a, poněvadž od zachování lhůty té závisí existence samého nároku materiálního, jest lhůta ta povahou svou praeklusivní lhůtou práva hmotného, tudíž lhůtou, již nelze prodloužiti. Z toho plyne samo sebou, že ohledně lhůty této nelze použití předpisů civilního řádu soudního o lhůtách procesních a zejména §u 89 zák. o org. soudní, poněvadž lhůty ty předpokládají řízení soudní (§ 89 org. zák.: ».....k předsevzetí jiných, soudního řízení se týkajících jednání.....«). Nějakého soudního řízení však při tom, když pachtýř ohlašuje svůj nárok vlastníku pozemku, není, jde tu naopak o bezprostřední právní styk mezi stranami samými; při takovémto styku nepřicházejí však stranám k dobru dny poštovní dopravy, jak ohledně lhůt soudního řízení § 89 org. zák. pro ten případ stanoví, když dotyčné prohlášení neb dotyčný návrh neb spis byly v poslední den lhůty podány včas na poštu. Na věci ničeho nemění okolnost, že zákon kromě přihlášky vlastníkově předpisuje také ohlášení nároku příslušnému okresnímu soudu. Správně uvedl tu rekursní soud, že přihlášce u vlastníka, jež jest zcela jiného rázu nežli přihláška u soudu, jest příznatí větší důležitosti nežli této, ježto na oné se zakládá nárok pachtýřův, jež po případě bude lze vyřídit s vlastníkem smírně, kdežto přihláška u soudu jest rázu spíše formálního, ježto soudní řízení nastupuje teprve tehdy, když strany se nedohodly (§§ 15 a násl. zák.). Lhůta §u 12 zákona jest proto nezávislá na zahájení soudního řízení, což rovněž nasvědčuje tomu, že není lhůtou, na niž bylo by lze použití předpisů civilního řádu soudního o lhůtách procesních. To nelze dovoditi ani z toho, že v druhé větě §u 14 dovoluje zákon navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty §u 12, ačkoliv hmotné právo nepřipouští zásadně právního ústavu navrácení ku předešlému stavu pro zmeškání lhůty. Můžeť zákonodárce povoliti výjimku ze zvláštních důvodů a ohledů ve speciálních případech i pro obor práva hmotného a dlužno proto ve zmíněném ustanovení spatřovati pouze výsadu, kterou zákonodárce za jistých předpokladů propůjčil ve prospěch drobných pachtýřů. Jde tudíž jen o výjimku z pravidla, kterou dlužno vykládati přesně, což platí vůbec o zákonu ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a n. jakožto zákonu výjimečném. Z těchto úvah plyne, že stěžovatelé, jichž přihláška nedošla vlastníka pozemku v době §u 12, tudíž do 18. září 1919, nýbrž teprve dne 19. září 1919, tedy o jeden den později, pozbyli ve smyslu §u 14. práva požadovacího.